

KLÍČOVÁ SLOVA

Japonsko, správa, samospráva, srovnávací právo, obec, kraj, prefektura, princip subsidiarity

ABSTRAKT

Cílem této práce je poskytnout analýzu hlavních rozdílů a podobností mezi právním pojetím místní a regionální samosprávy v Japonsku a v České republice. Vzhledem k absenci srovnatelných prací zabývajících se tímto tématem v české právní literatuře rozebírá autor nejprve v každé kapitole typické rysy japonské samosprávy, jako jsou ústavní základy, osobní a územní rozsah japonských prefektur a obcí etc., a následně je srovnává s příslušnými protějšky v českém právu.

První dvě kapitoly poskytují přehled ústavních záruk územní samosprávy v obou zemích, přičemž jsou zřetelné velké podobnosti v obou právních úpravách, kdy hlavním rozdílem je toliko výslovné ustanovení týkající se přímé volby starostů a guvernérů v japonské úpravě.

Následně se autor zabývá tzv. základními znaky samosprávy, konkrétně obyvatelstvem, územím a právní subjektivitou včetně práva na samosprávu. Zatímco jejich elementární rysy jsou v obou zemích shodné, rozdíly vyvstávají v definici obecního (nebo krajského či prefekturálního) občana, stejně jako v procesní stránce možných územních změn a podmínkách, za kterých se tyto mohou odehrávat, přičemž některé plynou i ze skutečnosti, že Japonsko je ostrovním státem (např. vytvoření nového ostrova v moři, vysoušení pobřežních vod apod.)

Dále jsou zkoumány rozdíly v rozsahu působnosti územních samosprávných celků. Zatímco starý japonský systém tzv. “přenesené působnosti” nachází svůj podobný protějšek v českém právu, po reformě místní samosprávy v Japonsku a zavedení dělení na “zákonem svěřenou působnost” a “samostatnou působnost” se stalo zřejmým, že obě právní koncepce se od sebe počaly vzdalovat.

Autor práce dále zkoumá druhy územních samosprávných celků v České republice a Japonsku, konkrétně obce, městyse, města, statutární města, město hlavní a kraje v případě prvně jmenovaného státu a dále obce, městyse, města, dezinovaná velkoměsta, centrální města a města speciální, prefektury a jejich členění, zvláštní obvody, sdružení územních veřejnoprávních korporací a obvody spravující místní majetek v případě státu druhého.

Konečně se práce zabývá také organizací obcí, krajů a prefektur a vysvětluje hlavní rozdíly v jejich pojetí, které převážně plynou z japonské koncepce striktního oddělení usnášecí a výkonné moci uvnitř rámce územní samosprávy, což je přístup, který český zákonodárce nenásledoval.

Závěry jsou shrnuty v poslední části diplomové práce. Autor stručně rekapituluje základní odlišnosti v právním postavení územních samosprávných celků v obou zemích a rovněž vyjadřuje možné návrhy a změny, které by mohly být učiněny v návaznosti na výsledky zkoumání.